

Birlik

Marjan Beijering

Introductie

Birlik is een Turkse zelforganisatie in de Rotterdamse deelgemeente Feijenoord. Ze is actief op het gebied van sociaal-cultureel werk en de integratie en participatie van de Turkse bevolking. De huidige voorzitter Unal Firat en oud-voorzitter Ahmet Sengonul vertellen over Birlik. "Birlik betekent eenheid, maar niet alleen binnen de Turkse gemeenschap."

De oprichting van de jongerenvereniging Birlik is het initiatief geweest van een groep Turkse jongeren, die op wijkniveau bezig waren met het organiseren van sociaal culturele activiteiten.

De vereniging is gevestigd in het pand van de voormalige kraamkliniek, midden in de wijk Bloemhof. Onderin is een kleine winkel en een theehuis voor de oudere leden. Daar kan men in het weekend ook terecht voor een maaltijd. Op de eerste verdieping bevindt zich een gebedsruimte. Bovenin het pand is een ruimte waar jongens internetten, dammen en thee drinken. Vrouwen hebben een eigen vereniging, Safak, en een eigen ruimte naast Birlik. Bezoekers van Birlik komen uit heel Rotterdam-zuid. De meeste bezoekers gebruiken Birlik als een ontmoetingsruimte.

Doelen

Birlik wil Turks-islamitische mannen de kennis en vaardigheden bijbrengen, die van belang zijn voor hun functioneren in de Nederlandse samenleving. Daarbij gaat speciale aandacht uit naar jongeren en kinderen. In de wijken Feijenoord en Charlois treedt Birlik op als belangenbehartiger van Turkse mannen en kinderen.

De achterliggende gedachte is het vergroten van maatschappelijke betrokkenheid en het verbeteren van de maatschappelijke positie van de achterban. In de visie van Birlik is dat alleen mogelijk wanneer de Turkse doelgroep zich bewust wordt van zijn positie en die versterkt door zich te organiseren. Voorzitter Unal Firat kwam in 1989 naar Nederland. Birlik was toen net opgericht. "Voor mij heeft het heel veel betekend. Ik kende niets in Nederland, kwam uit een ander land. Het leven was anders, de mensen waren anders en ik kon met niemand praten. Birlik was de enige plek waar ik dat wel kon. Nu heeft Birlik een andere functie. We realiseren ons dat we met elkaar verder moe-

ten, we willen graag een bijdrage leveren aan hoe we dat het beste kunnen doen."

Deelnemers

Birlik begon in 1988 in de Maretakstraat. De organisatie heeft vanaf het begin contact gehad met de Nederlands islamitische federatie (NIF). In de Maretakstraat was er niet veel geld nodig: het lidmaatschap van mensen bracht genoeg op. Na vijf, zes jaar is het huidige pand betrokken. Het gebouw is gekocht door de leden zelf, zij hebben bedragen tussen de 100 en 5000 gulden gedoneerd. Momenteel zijn er 180 leden, 110 jongerenleden en 150-180 vrouwen bij Safak betrokken. Zij betalen maandelijks minimaal 10 euro lidmaatschap, er zijn ook leden die meer geven. Jongeren betalen maandelijks 5 euro. Jaarlijks komen er ongeveer 10 nieuwe leden bij. Door ruimtegebrek kan Birlik eigenlijk niet meer groeien.

De Sportvereniging Birlik heeft met 130 voetballende en 60 overige leden sinds kort een eigen pand aan de Putsebocht. De stichting Birlik fungeert ook als belangenbehartiger en geeft sinds 4,5 jaar het maandblad DOGUS uit, nu een oplage van 20.000 en verspreid in heel Nederland. "Omdat we geloven dat je eerst goed geïnformeerd moet zijn over de Nederlandse samenleving zodat je sneller en gemakkelijker kunt integreren en participeren."

Birlik omschrijft als doelgroep: de uit Turkije afkomstige bevolking die zijn toekomst in Nederland ziet. De vereniging richt zich in de praktijk zowel op de eerste generatie ouderen als op de generaties die in Nederland zijn geboren en getogen. Het pand van Birlik is dagelijks geopend van 9 tot 24 uur. Er komen veel ouderen en jongeren, die hun Pakistaanse, Marokkaanse en Nederlandse vrienden vaak meenemen: thee en koffie is goedkoop bij Birlik.

Draagvlak

Vroeger was de vereniging erg op de eigen organisatie gericht, zegt voorzitter Firat: "We werkten alleen binnenshuis samen." Nu wordt er veel met anderen samengewerkt. Dat verandert de vereniging, en ook het type activiteiten dat er plaatsvindt. Vroeger werd er voorlichting gegeven over de islam

en het geloof, dat gebeurt nog wel, maar er zijn nu ook bijeenkomsten waar wordt uitgelegd hoe de Nederlandse samenleving in elkaar zit. Firat: "Daarbij maakt het niet uit welke nationaliteit je hebt of welk geloof: we helpen iedereen."

Birlik heeft veel oog voor relaties met externen. Zo worden tijdens de Ramadam relaties en burens uitgenodigd voor een iftar maaltijd. Birlik hecht er aan om goede contacten te onderhouden met de omgeving, zowel met andere migrantenorganisaties als met Nederlandse instellingen.

Jaarlijks organiseert Birlik een open dag, bedoeld voor buurtbewoners die wel eens een kijkje willen nemen bij de vereniging. Politici en ambtenaren weten de weg naar Birlik te vinden. De politie is op bezoek geweest, deelgemeenteambtenaren komen regelmatig over de vloer, parlementsleden zijn op bezoek geweest en recentelijk was er nog een gesprek met de voorzitter van de deelgemeente Feijenoord, Johan Henderson. "We hebben goede contacten in de wijk. Langzamerhand worden we daardoor ook in bredere kring bekend." Birlik doet mee aan de wijktafel, een initiatief van de deelgemeente waar ook de bewonersorganisatie en de politie aan meedoen.

Begeleiding

Het bestuur volgde een kadercursus die was georganiseerd door Spior (Stichting Platform Islamitische Organisaties Rijnmond) en Stichting Train. Sengonul: "Dat is heel goed geweest. We leerden wat de verantwoordelijkheden van een bestuur zijn en wat niet en kregen ook vergader-techniek. Birlik is aangesloten bij de stichting Spior en kan daar desgewenst steun krijgen in de vorm van adviezen en antwoorden op vragen."

Werkwijze

Birlik organiseert sociaal culturele activiteiten zoals thema-avonden over druggebruik, onderwijs, geeft huiswerkbegeleiding en godsdienstlessen. Dagelijks maken er mannen gebruik van de ontmoetingsruimtes en de gebedsruimte. Voor tweede generatie mannen is er een taalcursus. Aan Turkse mannen worden ook zwemlessen aangeboden. Jaarlijks worden er informatie avonden georganiseerd over onderwijs en gezondheidszorg. Ook zijn er voorlichtingsavonden waar ouders zich laten informeren over de schoolkeuze van hun kind. Vier keer per jaar is er een expositie waarbij de opbrengst naar een goed doel gaat. Er worden excursies georganiseerd naar natuurparken, musea en attractieparken. Voor jongeren, jongvolwassenen en volwassenen wordt jaarlijks een studieweekend georganiseerd. Er zijn speciale feestprogramma's voor kinderen, bijvoorbeeld met het

suikerfeest. Ook is er een kinderfestival voor alle kinderen in Feijenoord en Charlois, een buurtvereniging en een 'Welkom zomerfeest'. Op het gebied van sport is de jongerenvereniging actief: er wordt voetbal, volleybal en bowling georganiseerd.

De organisatie

Birlik is een vereniging sinds 1988; daarnaast is er in 2000 ook een stichting opgericht.

Er zijn vier mensen met ID-banen werkzaam als assistent sociaal cultureel werker. Zij ondersteunen het secretariaat, organiseren activiteiten en geven huiswerkbegeleiding. Vrijwilligers krijgen geen onkostenvergoeding.

De vereniging Birlik kent een dagelijks bestuur met een voorzitter, een secretaris en een penningmeester. Zij zijn verantwoordelijk voor de dagelijks gang van zaken. Daarnaast is er een algemeen bestuur dat beleidsmatige, coördinerende en toezichthoudende functies vervult; dit algemeen bestuur bestaat uit tien mensen. Dogus en de sportvereniging hebben iedere een eigen bestuur, Ahmet Sengonul is voorzitter van Dogus. Het bestuur van Birlik vergadert iedere zondagavond en bespreekt dan wat er de komende week moet gebeuren. Firat: "Ik heb drie redenen om dit te doen. Ik wil jongeren helpen een hogere opleiding te volgen, ze moeten niet op straat rondhangen. In de tweede plaats wil ik leren hoe we het beste samen kunnen leven met de burens. Ten derde doe ik het voor de Turkse gemeenschap, als ze een probleem hebben kunnen ze hier terecht."

Een aantal commissies is gespecialiseerd op bepaalde terreinen en/of gericht op doelgroepen: jongeren, vrouwen, sport, sociale zaken, externe betrekkingen, onderwijs, public relations.

Verenigingsgebouw Birlik

Elke twee maanden is er een ledenvergadering, het bestuur legt daar verantwoording af aan de leden. Het gebouw is nadrukkelijk van henzelf. De ledenvergadering wordt door het bestuur voorbereid, de ledenvergadering neemt beslissingen. Omgekeerd zetten de leden het bestuur aan het werk als ze goede ideeën hebben.

Het is moeilijk om voldoende bestuursleden te vinden omdat de meeste leden werken. Maar uiteindelijk lukt het. Een groot bestuur is een voordeel omdat de werkzaamheden verdeeld kunnen worden. De heer Firat werkt zelf om de week van half drie 's middags tot half twaalf 's avonds, hij is in die weken nauwelijks actief bij Birlik.

Financiën

Birlik heeft tot 1 januari 2001 geen aanspraak gemaakt op subsidies maar wil dat voortaan wel gaan doen, op basis van projectvoorstellen. Tot nu toe kreeg Birlik alleen een enkele projectsubsidie. Het bestuur legt verantwoording af aan de leden en aan de belastingdienst.

De uitgaven voor de activiteiten die in 2003 zullen plaatsvinden, zijn begroot op iets meer dan 27.000 euro. De inkomsten uit activiteiten zullen ongeveer een derde van dat bedrag zijn. Daarnaast zullen er activiteiten gefinancierd worden uit sponsorgeld, een subsidie van de deelgemeente Feijenoord, lesgeld, cursusgeld, St.Birlik en fondsen.

Ontwikkeling

Birlik wil zich meer en meer bezig gaan houden met ontwikkelingen die migranten aangaan, zowel op wijk- als op stadsniveau. De vereniging wil zich duidelijk presenteren bij gemeentelijke instanties, in de hoop daarmee vooroordelen weg te nemen. Ook wil Birlik het inspraakrecht van migranten op plaatselijk niveau bevorderen. Birlik heeft een brugfunctie tussen haar achterban en de

Nederlandse samenleving en wil die blijven vervullen.

Birlik is op zoek naar andere huisvesting, het huidige gebouw wordt te klein. Het bestuur zoekt een complex van 4000 m² in de buurt. Als dat lukt, zal de organisatie ook professioneler opgezet moeten worden, met een aantal beroepskrachten.

Sengonul: "We hebben nu 250 voetballers en een krant met 20.000 lezers. Tot nu toe doen we alles met vrijwilligers, maar dat kan niet zo blijven. Voor een deel zijn dit activiteiten die reguliere organisaties laten liggen, we zouden het redelijk vinden als we gesubsidieerd werden."

Beginnende organisaties moeten er goed op letten dat er geen tweespalt ontstaat, meent oud-voorzitter Sengonul. "Als je met 20, 30 mensen iets nieuws opzet, moet je zorgen dat je goed samenwerkt, anders loopt het mis. Hou politiek daarom buiten de deur. Dingen organiseren in het kader van geloof of iets voor de kinderen, dat gaat altijd wel. Verder moet je altijd duidelijk maken aan de leden wat je doet, je moet daar informatie over geven en goed contact houden. Anders gaan mensen negatief over het bestuur denken."

Informatie

Stichting Birlik
Putseplein 25-26
3073 HT Rotterdam
Tel. (010) 485 48 12
Fax 485 48 71

Bestaande documentatie: Jaarwerkplannen 2001 en 2002.

Website www.dogus.nl (Turks – deels Nederlands)